

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie
PERSCOMMUNIQUÉ nr. 52/22
Luxemburg, 29 maart 2022

Arrest in zaak C-132/20
Getin Noble Bank

Het enkele feit dat een rechter is benoemd in een tijdperk waarin de lidstaat waarin hij werkzaam is nog geen democratisch regime kende, doet niet af aan de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van die rechter

De Sąd Najwyższy (hoogste rechterlijke instantie in burgerlijke en strafzaken, Polen) dient in laatste instantie een geding te beslechten over de gestelde oneerlijkheid van een indexeringsbeding in een kredietovereenkomst tussen consumenten en de Poolse bank Getin Noble Bank.

In deze context vraagt de Sąd Najwyższy zich af **of de drie appelrechters die eerder kennis hebben genomen van dit geding voldoen aan de Unierechtelijke vereisten van onafhankelijkheid en onpartijdigheid.**

Een van hen is zijn rechterlijke loopbaan namelijk begonnen onder het communistische regime en heeft na het einde van dat regime niet opnieuw de rechterlijke ambtseed afgelegd. De twee anderen zijn benoemd tot appelrechter in een periode (te weten tussen 2000 en 2018) waarin, volgens het Poolse grondwettelijke hof, de nationale raad voor de rechtspraak (Krajowa Rada Sądownictwa; hierna: „KRS”), die aan hun benoeming heeft deelgenomen, niet op transparante wijze te werk ging en ongrondwettig was samengesteld.

Een enkelvoudige kamer van de Sąd Najwyższy heeft daarom besloten het Hof van Justitie vragen te stellen over de vereisten van onafhankelijkheid en onpartijdigheid van rechters.

In zijn arrest van vandaag verwerpt het Hof van Justitie allereerst het argument van de aan de procedure deelnemende Poolse ombudsman dat de rechter van de Sąd Najwyższy die zich tot het Hof van Justitie heeft gericht niet bevoegd is om prejudiciële vragen te stellen vanwege gebreken bij zijn eigen benoeming die afbreuk doen aan zijn eigen onafhankelijkheid en onpartijdigheid.

Het Hof van Justitie beschikt namelijk niet over informatie betreffende deze rechter of over andere gegevens op grond waarvan het vermoeden kan worden weerlegd dat de Sąd Najwyższy, ongeacht de concrete samenstelling ervan, voldoet aan de vereisten, met name op het gebied van onafhankelijkheid en onpartijdigheid, om te kunnen worden beschouwd als een „rechterlijke instantie” van een lidstaat die prejudiciële vragen kan stellen aan het Hof van Justitie. De gestelde vragen zijn dus ontvankelijk.

Het Hof van Justitie onderzoekt vervolgens de twee onderdelen waaruit de gestelde vragen bestaan.

Met betrekking tot de appelrechter die zijn loopbaan is begonnen onder het communistische regime, past het Hof van Justitie de beoordelingsmethode toe die voortvloeit uit zijn recente rechtspraak betreffende de Unierechtelijke regel dat de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van rechters gewaarborgd moet zijn. Op basis daarvan is het van oordeel dat dit enkele feit op zich geen afbreuk doet aan de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van die rechter bij de uitoefening van zijn latere rechtsprekende taken. Het Hof benadrukt in dit verband met name dat de Republiek Polen tot de Unie is toegetreden

en haar waarden – waaronder die van de rechtstaat – heeft onderschreven, zonder dat het feit dat Poolse rechters waren benoemd in een tijdperk waarin Polen nog geen democratisch regime kende, in dat opzicht problemen opleverde. De verwijzende rechter heeft bovendien niets aangevoerd op grond waarvan dit oordeel in twijfel kan worden getrokken.

Met betrekking tot de twee andere appelrechters past het Hof van Justitie diezelfde beoordelingsmethode toe en merkt het op dat de Trybunał Konstytucyjny (grondwettelijk hof, Polen) zich niet heeft uitgesproken over de onafhankelijkheid van de KRS toen hij in 2017 oordeelde dat de samenstelling van deze instantie ten tijde van de benoeming van die twee rechters in strijd was met de grondwet. Deze ongrondwettigheid volstaat op zich dus niet om de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de KRS in de toenmalige samenstelling in twijfel te trekken, en dus ook niet om die van rechters die op voorstel van de KRS zijn benoemd ter discussie te stellen. Deze conclusie geldt ook wanneer een rechter door de KRS als kandidaat-rechter is geselecteerd na een procedure die destijds noch transparant, noch openbaar was en evenmin aan rechterlijke toetsing was onderworpen, als er geen aanwijzingen zijn die duiden op een gebrek aan onafhankelijkheid van de KRS. De verwijzende rechter heeft geen concrete elementen aangevoerd die daarover twijfel kunnen doen rijzen.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid om in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het Unierecht of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest en van de samenvatting is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106